

Hartkornet, derefter betales Fæstefgift, Landgilde o. s. v. Nu udstyker man en saadan Gaard; man har Mynten i 10 Dele, men man har en ganske anden Beregning for Lønden; derfor kan jeg slet ikke indse, hvorfor det ikke er nødvendigt at indrette Lønden i 10 Dele. Naar det er en europæisk Nødvendighed at faae Metermaalet indført, saa vil jeg ikke sige, at Hartkornet er en europæisk Nødvendighed men det er om at gjøre at faae Hartkornet til at svare til det Øvrige. Naar man nu skal levere saa og saa mange Lønder Byg efter Hartkorn, som betales efter Kapitelstaxten, bliver det ellers et saa vidtløstigt Regnestykke, at ikke ret mange af den menige Befolkning ville kunne regne det efter, det bliver en rig Høst for Folk, som ere Sagførere osv., thi naar man vil udstykke en Gaard eller tage et Stykke fra den, hvorledes skulle de saa bære sig ad med at faae det til at staa saa nøie til? Det er muligt, at det er min Feil, at jeg ikke kan forstaa det, ligesom det er det ærede Medlems Feil, at han ikke kjender Forskjel paa en Korntønde og en Kultønde, han vil være meget let at handle med. Man siger, at det skal være saa umaadelig let at lære Børn Systemet, men der er den Omstændighed, at vi skulle have Lærerne det lært først, førend de kunne lære Børnene det, det er Knuden, thi vi skulle huske paa, at Lærerne, som i saa mange Aar have regnet med de gamle Lal, skulle ogsaa have Tid til at sætte sig ind i det Nye, de have nok lært en Del, men de ville dog behøve en betydelig Tid til at lære dette. Jeg skal saaledes sige, at er det en saadan europæisk Nødvendighed, tror jeg, at det er rigtig at tage Hartkornet med, thi det vilde være løstelig paa alle mulige og umulige Gebeter at have Lidelingen men ikke paa dette, saaledes at vi her beholdt 8 Skjæpper, 4 Fjerdingkar, osv.

Udsig: Jeg vil kun, med Hensyn til hvad den ærede foregaaende Læser bemærkede, yttre, at jeg paa ingen Maade er uenig med ham i, at det er ønskeligt, at Hartkornet inddeles efter Lidelings-systemet, hvilket ogsaa er anført i Motiverne, at det i Virkeligheden vilde være. Mine Bemærkninger angik ikke Inddelingen af Hartkornet men det Spørgsmaal, om man skulde forandre Enheden, Hartkornstønden, og det er i den Henseende, at jeg maa sige, at lige saa lidt som Ministeriet har sagt, at der var nogen Nødvendighed for at forandre denne Skatteenhed, og ligesom Ministeriet i den Henseende er afveget fra Kommissionen, saaledes tror jeg ogsaa, at der ikke er nogen Grund til at sætte det ind igjen, men et ganske andet Spørgsmaal er det, om der ikke skulde gjøres Noget for Indførelsen af Lidelings-systemet med Hensyn til Hartkornets Dele, og der er jeg ganske enig med det ærede Medlem, at det vilde have praktisk Interesse at faae det indført.

Andra: Jeg vil blot tilføie den Bemærkning, at naar jeg før afbrød min ærede Sidemand ved hans Indførelse af, at det skulde være heldigt at anføre i Loven, at selve Enheden for Bægten var bestemt ved et Hensyn til Lengdemaalet, nemlig ved at tage en Læring med centimetrisk Side og tænke sig den fyldt med destilleret Vand ved 0°, er det, fordi denne Opfattelse, som de oprindelig Tilstedeværende ved Systemets Grundlæggelse havde, er som saa mange andre i Tidens Løb frasalbet. Nutildbogs er det ikke den videnskabelige Definition af et Kilogram, Kilogrammet er nu en Bægtenhed, som maa tages efter det Mønster, efter den Prototyp, som er nedlagt i Arkivet; det andet vilde nemlig medføre, at man ved fornyede Undersøgelser, som man kom til at gjøre af Vandets Tæthed, af Temperaturmaalingen o. s. v., maatte tage nye Bestemmelser af Bægtenheden, hvilket man naturligt vilde forhindre ved at sige: Det er ligegyldigt, hvorledes det forholder sig, denne Bægtenhed er det, der for Eftertiden skal være Enhed for Systemet. Jeg skal, siden disse rent videnskabelige Spørgsmaal ere komne paa Bane, ikke tilbageholde den Bemærkning, at § 2 ikke er fuldkommen korrekt, men det er fuldkommen irrelevant; jeg tror, at den Maade, hvorpaa der tales om, hvad der for Fremtiden skal være en Meter, ikke er saa korrekt som den, der af Kommissionens Flertal er fremhævet som aldeles forkastelig, som den, der er indført i det nyeste System, men det skal jeg ikke opholde mig ved, det er for mig aldeles Uvæsentligt.

Indenrigsministeren (Steel): Med Undtagelse af to ærede Medlemmer have de øvrige Lædere været enige om, at dette Spørgsmaal forelaa med en saadan Vægt, og at det var vist en saadan Opmærksomhed i det øvrige Europa, ja, jeg kan sige den civiliserede Verden, at det maatte anses for naturligt og rigtigt, at Regjeringen nu havde troet, at Tiden var kommen til at tage det under alvorlig Overveielse og forebringe det for den lovgivende Myndighed. Ganske vist har der af de Lædere, som have ment, at Tiden var kommen til Indførelsen af dette System her i Landet, været yttret forskellige Betænklichkeiten, idet den ene har paa en stærkere, den anden paa en mindre stærk Maade fremhævet den overordentlige Vanskelighed, der er forbunden med at gjøre sig fortrolig med de nye Maal- og Vægtbestemmelser. Man har fra alle Sider været enig om, at det i Overgangstiden i en vis Periode, længere eller kortere, vilde være vanskeligt at gjøre sig fortrolig med det nye Systems egentlige Natur, og at det vilde være længe, inden man fik den umiddelbare Opfattelse af Bærdierne ligesom for de nye Vægt- og Maalbestemmelser, men i det Hele har man dog været enig om, at man maatte tænke paa at gennemføre Systemet; kun har man